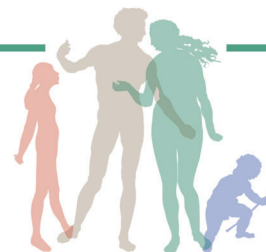

PODATKI

O OBVEZNEM ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

junij 2012

letnik 9, številka 2

Podatki o obveznem zdravstvenem zavarovanju so namenjeni rednemu obdobjnemu spremljanju osnovnih pokazateljev poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zlasti na treh ključnih področjih: izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja, zdravstvena analitika in ekonomika, finance in računovodstvo. Namenjeni so strokovni in širši javnosti.

Izdajatelj Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva cesta 24, 1000 Ljubljana

Zanj Samo Fakin

Uredniški odbor Irma Dovžan, Nena Bagari Bizjak, Mateja Jarm, Nataša Kenk, Alenka Kolar, Damjan Kos (urednik), Olivera Masten Cuznar, Alenka Sintič, Barbara Pišek, Peter Rutar (pomočnik urednika), Vita Samaluk, Iva Štirn.

**Grafična zasnova
in oblikovanje** Danila Perhavec

Izhaja tromesečno (marca, junija, septembra in decembra).

1	ZAVAROVANE OSEBE	2
1.1.	Zavarovane osebe v Sloveniji – starostna struktura	2
1.2.	Zavarovane osebe v Sloveniji – po kategorijah zavarovanja	2
2.	FINANČNI VIRI	4
2.1.	Višina prispevnih stopenj	4
2.2.	Prihodki ZZZS	4
2.3.	Odpisani in odloženi prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje	5
2.4.	Izterjava neplačanih prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje	5
3.	URESNIČEVANJE PRAVIC	6
3.1.	Mreža javne zdravstvene službe (stanje na dan 31. 3. 2012)	6
3.2.	Izbira osebnega zdravnika	6
3.3.	Partnersko dogovarjanje, javni razpisi in sklepanje pogodb	6
3.4.	Izvajanje programov zdravstvenih storitev	7
3.5.	Nadzor nad izvajanjem programov zdravstvenih storitev	8
3.6.	Odločanje o pravicah pri imenovanih zdravnikih in zdravstvenih komisijah ZZZS	9
3.7.	Predpisovanje in poraba zdravil	10
3.8.	Predpisovanje in vrednost izdanih medicinskih pripomočkov	10
3.9.	Trendi na področjučasne zadržanosti z dela in nadzor bolniškega staleža	11
4.	FINANČNI ODHODKI	12
4.1.	Odhodki ZZZS	12
5.	NOVI PREDPISI IN SKLEPI	13
5.1.	Novi predpisi s področja obveznega zdravstvenega zavarovanja v obdobju januar–marec 2012	13
5.2.	Sklepi s sej Upravnega odbora in Skupščine ZZZS v obdobju januar–marec 2012	14

1. ZAVAROVANE OSEBE

1.1. Število zavarovanih oseb v Sloveniji po starostnih skupinah

Tabela 1.1. Starostna struktura zavarovanih oseb po območjih Slovenije na dan 31. 3. 2011.

Območna enota	Do 18 let		Od 19 do 64 let		Nad 65 let		Skupaj
	Število	%	Število	%	Število	%	
Celje	36.889	18,52	129.070	64,82	33.174	16,66	199.133
Koper	23.843	16,44	96.173	66,30	25.047	17,27	145.063
Kranj	38.934	19,25	128.625	63,59	34.708	17,16	202.267
Krško	12.351	17,83	45.146	65,19	11.759	16,98	69.256
Ljubljana	119.012	18,85	405.868	64,30	106.338	16,85	631.218
Maribor	52.867	16,91	203.356	65,04	56.433	18,05	312.656
Murska Sobota	19.473	16,88	75.141	65,15	20.714	17,96	115.328
Nova Gorica	18.034	17,56	66.027	64,29	18.642	18,15	102.703
Novo mesto	21.799	19,60	72.271	65,00	17.122	15,40	111.192
Ravne na Koroškem	24.468	18,23	88.865	66,21	20.876	15,55	134.209
Slovenija	367.670	18,17	1.310.542	64,78	344.813	17,04	2.023.025

Opomba: V štetje so vključene vse osebe, ki imajo aktivno urejeno zdravstveno zavarovanje na dan 31. 3. 2012. Zavarovana oseba je šteta le enkrat, in sicer v občini stalnega ali začasnega prebivališča.

Vir: ZZZS, evidence OZZ.

1.2. Zavarovane osebe v Sloveniji – po kategorijah zavarovanja

Tabela 1.2.1. Zavarovanja zavarovanih oseb po kategorijah v Sloveniji – po območnih enotah ZZZS na dan 31. 3. 2012.

	Območna enota CELJE				Območna enota MARIBOR			
	Zavarovanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura	Zavarovanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura
Zaposl. pri prav. osebah (v podj., zavodih, org., ...)	63.755	37.724	101.479	49,7	99.354	52.823	152.177	47,6
Zaposl. pri zasebnikih (pri samostojnih podjetnikih, ...)	6.628	3.185	9.813	4,8	9.555	3.869	13.424	4,2
Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	6.764	2.827	9.591	4,7	10.362	4.349	14.711	4,6
Kmetje	1.621	1.075	2.696	1,3	2.503	1.611	4.114	1,3
Upokojenci	51.308	3.298	54.606	26,8	82.468	4.429	86.897	27,2
Upravičenci iz proračuna	2.116	1.127	3.243	1,6	3.586	1.903	5.489	1,7
Brezposelni	3.116	776	3.892	1,9	5.643	1.313	6.956	2,2
Občani brez prihodkov	7.379	1.769	9.148	4,5	12.400	2.999	15.399	4,8
Osebe, ki si same plačujejo prispevek (ZZVZZ 15/20)	4.964	1.107	6.071	3,0	11.466	2.312	13.778	4,3
Ostali	2.710	788	3.498	1,7	5.316	1.219	6.535	2,0
SKUPAJ	150.361	53.676	204.037	100,0	242.653	76.827	319.480	100,0
	Območna enota KOPER				Območna enota MURSKA SOBOTA			
	Zavarovanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura	Zavarovanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura
Zaposl. pri prav. osebah (v podj., zavodih, org., ...)	49.005	25.926	74.931	50,6	33.169	18.184	51.353	45,6
Zaposl. pri zasebnikih (pri samostojnih podjetnikih, ...)	4.333	2.165	6.498	4,4	3.537	1.492	5.029	4,5
Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	6.434	2.832	9.266	6,3	3.090	1.275	4.365	3,9
Kmetje	375	135	510	0,3	1.660	816	2.476	2,2
Upokojenci	38.455	1.984	40.439	27,3	30.202	2.039	32.241	28,6
Upravičenci iz proračuna	1.457	649	2.106	1,4	1.337	589	1.926	1,7
Brezposelni	2.087	501	2.588	1,7	1.806	426	2.232	2,0
Občani brez prihodkov	3.141	597	3.738	2,5	3.719	1.440	5.159	4,6
Osebe, ki si same plačujejo prispevek (ZZVZZ 15/20)	5.487	1.052	6.539	4,4	4.376	1.048	5.424	4,8
Ostali	1.316	252	1.568	1,1	1.944	532	2.476	2,2
SKUPAJ	112.090	36.093	148.183	100,0	84.840	27.841	112.681	100,0
	Območna enota KRANJ				Območna enota NOVA GORICA			
	Zavarovanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura	Zavarovanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura
Zaposl. pri prav. osebah (v podj., zavodih, org., ...)	68.762	40.547	109.309	53,0	32.225	19.424	51.649	49,6
Zaposl. pri zasebnikih (pri samostojnih podjetnikih, ...)	4.730	2.132	6.862	3,3	2.633	1.310	3.943	3,8
Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	7.722	3.504	11.226	5,4	4.103	1.781	5.884	5,7
Kmetje	1.294	824	2.118	1,0	912	391	1.303	1,3
Upokojenci	53.528	2.079	55.607	27,0	28.991	1.437	30.428	29,2
Upravičenci iz proračuna	2.415	1.402	3.817	1,9	1.274	748	2.022	1,9
Brezposelni	2.981	660	3.641	1,8	1.483	370	1.853	1,8
Občani brez prihodkov	3.184	660	3.844	1,9	1.480	219	1.699	1,6
Osebe, ki si same plačujejo prispevek (ZZVZZ 15/20)	6.713	1.164	7.877	3,8	3.845	612	4.457	4,3
Ostali	1.553	299	1.852	0,9	657	142	799	0,8
SKUPAJ	152.882	53.271	206.153	100,0	77.603	26.434	104.037	100,0

	Območna enota KRŠKO				Območna enota NOVO MESTO			
	Zavaro-vanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura	Zavaro-vanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura
Zaposl. pri prav. osebah (v podj., zavodih, org., ...)	21.669	12.993	34.662	49,1	38.142	23.527	61.669	54,2
Zaposl. pri zasebnikih (pri samostojnih podjetnikih, ...)	2.642	1.300	3.942	5,6	2.987	1.467	4.454	3,9
Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	2.138	870	3.008	4,3	3.255	1.420	4.675	4,1
Kmetije	526	344	870	1,2	834	440	1.274	1,1
Upokojenci	17.894	1.420	19.314	27,4	27.162	1.458	28.620	25,1
Upravičenci iz proračuna	718	423	1.141	1,6	1.203	459	1.662	1,5
Brezposelni	1.182	325	1.507	2,1	1.739	388	2.127	1,9
Občani brez prihodkov	2.104	624	2.728	3,9	2.312	1.486	3.798	3,3
Osebe, ki si same plačujejo prispevek (ZZVZZ 15/20)	1.605	271	1.876	2,7	3.376	474	3.850	3,4
Ostali	1.177	307	1.484	2,1	1.444	278	1.722	1,5
SKUPAJ	51.655	18.877	70.532	100,0	82.454	31.397	113.851	100,0
	Območna enota LJUBLJANA				Območna enota RAVNE NA KOROŠKEM			
	Zavaro-vanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura	Zavaro-vanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura
Zaposl. pri prav. osebah (v podj., zavodih, org., ...)	222.792	129.056	351.848	52,7	44.400	25.553	69.953	51,2
Zaposl. pri zasebnikih (pri samostojnih podjetnikih, ...)	13.733	6.717	20.450	3,1	3.791	1.872	5.663	4,1
Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	26.001	10.384	36.385	5,5	3.822	1.665	5.487	4,0
Kmetije	1.862	1.052	2.914	0,4	1.516	941	2.457	1,8
Upokojenci	177.650	10.694	188.344	28,2	35.175	2.530	37.705	27,6
Upravičenci iz proračuna	7.150	3.768	10.918	1,6	1.575	819	2.394	1,8
Brezposelni	9.246	1.889	11.135	1,7	2.066	434	2.500	1,8
Občani brez prihodkov	13.286	2.884	16.170	2,4	3.815	819	4.634	3,4
Osebe, ki si same plačujejo prispevek (ZZVZZ 15/20)	19.656	3.160	22.816	3,4	2.531	530	3.061	2,2
Ostali	5.368	1.063	6.431	1,0	2.143	501	2.644	1,9
SKUPAJ	496.744	170.667	667.411	100,0	100.834	35.664	136.498	100,0

Tabela 1.2.2. Zavarovanja zavarovanih oseb po kategorijah v Sloveniji na dan 31. 3. 2012

ZZZS skupaj	Zavaro-vanci	Družinski člani	Skupaj	Struktura
Zaposl. pri prav. osebah (v podj., zavodih, org., ...)	673.273	385.757	1.059.030	50,8
Zaposl. pri zasebnikih (pri samostojnih podjetnikih, ...)	54.569	25.509	80.078	3,8
Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	73.691	30.907	104.598	5,0
Kmetije	13.103	7.629	20.732	1,0
Upokojenci	542.833	31.368	574.201	27,6
Upravičenci iz proračuna	22.831	11.887	34.718	1,7
Brezposelni	31.349	7.082	38.431	1,8
Občani brez prihodkov	52.820	13.497	66.317	3,2
Osebe, ki si same plačujejo prispevek (ZZVZZ 15/20)	64.019	11.730	75.749	3,6
Ostali	23.628	5.381	29.009	1,4
SKUPAJ	1.552.116	530.747	2.082.863	100,0

Opomba: Tabele prikazujejo vključitve oseb v vsa njihova zavarovanja. To pomeni, da je posamezna oseba šteta v toliko zavarovalnih skupin, kolikor ima hkrati urejenih zavarovanj (npr. oseba, ki ima sklenjeno delovno razmerje pri dveh delodajalcih – pri pravni osebi, pri zasebniku – je v tabeli zajeta dvakrat, in sicer v ustrezni skupini, kamor spada zavarovalna podlaga.

Vir: ZZZS, evidence OZZ.

Tabela 1.2.3. Število oseb s slovenskim državljanstvom in stalnim bivanjem v Sloveniji, ki nimajo urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja na dan 31. 3. 2012

Območna enota	Niso zavarovani na dan 31. 3. 2012	Niso zavarovani od 31. 3. 2011 dalje
OE Celje	1.638	563
OE Koper	1.170	553
OE Kranj	485	105
OE Krško	1.577	629
OE Ljubljana	6.838	3.101
OE Maribor	4.813	2.281
OE Murska Sobota	1.516	402
OE Nova Gorica	502	96
OE Novo mesto	706	156
OE Ravne na Koroškem	911	147
ZZZS V CELOTI	20.156	8.033
% v strukturi državljanov RS*	1,03	0,41

Opomba: Po zadnjih razpoložljivih podatkih je bilo na dan 1. 1. 2012 državljanov RS, brez tistih, ki začasno bivajo v tujini, 1.969.941 oseb (vir: Statistični urad RS). Državljeni RS, brez tistih, ki začasno prebivajo v tujini, so državljani RS s prijavljenim stalnim prebivališčem v Sloveniji, brez tistih, ki so odšli v tujino za več kot tri mesece in so svoj odhod prijavili v upravni enoti svojega stalnega prebivališča.

Vir: ZZZS, evidence OZZ, Statistični urad RS.

Metodološko pojasnilo:

1) Število nezavarovanih oseb se je napram prejšnjim statistikam znatno povečalo. Razlog je v tem, da so bili v mesecu avgustu 2011 v aplikaciji Evidence OZZ ukinjeni določeni statusi (4, 5 in 90 – zaporniki, vojaški obvezniki in osebe ki ne želijo zavarovanja), ki se pri pripravi statistike niso upoštevali, in pretvorjeni v status 99, ki se pri statistiki upošteva (s statusom 99 je označena oseba brez statusnih oblik – brez zavarovanja). Oseb, katerim so bili navedeni statusi pretvorjeni v status 99 je bilo 8845. Zaradi tega so podatki o nazavarovanih osebah neprimerljivi s tistimi pred avgustom 2011 oziroma s podatki, ki so bili objavljeni v prejšnjih številkah publikacije.

2) število nezavarovanih oseb v prvem stolpcu (na dan) se razlikuje od podatkov v drugem stolpcu, in sicer:

- *zaradi visoke fluktuacije na področju urejanja obveznega zdravstvenega zavarovanja oseb (npr. prejšnji zavezanec posreduje odjavo zavarovanja za osebo, novi zavezanec še ne posreduje prijave v novo zavarovanje itd.);
- *si določene osebe v časovnem obdobju ne uredijo statusa zavarovanja.

2. FINANČNI VIRI

2.1. Višina prispevnih stopenj

a.) Stopnja prispevkov za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela:

- aktivno prebivalstvo:
  - – za vse pravice (delojemalci 6,36%, delodajalci 6,56%, ZRSZ 12,92%);
- upokojenci:
  - – za pravice do zdravstvenih storitev, povračila potnih stroškov, pogrebno in posmrtnino (5,96%);
- kmetije:
  - – za zdravstvene storitve in povračila potnih stroškov (5,21% od osnove za pokojninsko in invalidsko zavarovanje oz. 18,78% od katastrskega dohodka, 2% in 8,2%),
  - – za nadomestila, pogrebno in posmrtnino (1,15% od osnove za pokojninsko in invalidsko zavarovanje),
- ostalo:
  - – omejene pravice (RS 12,92%).

b.) Stopnja prispevkov za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni:

- za vse pravice (delodajalci 0,53%);
- za pravice do zdravstvenih storitev, povračila potnih stroškov, pogrebno in posmrtnino (0,18%);
- omejene pravice (RS 0,53%).

Tabela 2.1. Pregled vseh stopenj prispevkov, zavezancev za plačilo prispevkov ter vrste in obseg pravic.

Vrsta in obseg pravic	Zavezanec za plačilo							
	Delodajalec	Delojemalec	Kmet	ZPIZ	ZRSZ	RS	Zavarovanec	Občine
Bolezen in poškodbe izven dela								
Za vse pravice	6,56 %	6,36 %			12,92 %			
Za zdravstvene storitve, povračila potnih stroškov, pogrebnin in posmrtnin				5,96 %		5,96 %		
Za zdravstvene storitve in povračila potnih stroškov			5,21 % ali 18,78 %			2 %	8,2 %	2 %
Za nadomestila, pogrebne in posmrtnine			1,15 %					
Omejene pravice						12,92 %		
Poškodba pri delu in poklicna bolezen								
Za vse pravice	0,53 %		0,53 %					
Za zdravstvene storitve, povračila potnih stroškov, pogrebnine in posmrtnine						0,18 %		
Omejene pravice						0,53 %		

2.2. Prihodki ZZZS

Tabela 2.2. Bilanca prihodkov ZZZS v obdobju januar–marec 2012 v primerjavi z realizacijo prihodkov v istem obdobju leta poprej.

v evrih

	REALIZACIJA		FINANČNI NAČRT		REALIZACIJA		Indeks 12/FN 12	Indeks 12/11
	I–III 2011	Struktura	2012	Struktura	I–III 2012	Struktura		
	1		2		3		4=3/2	5=3/1
1. Prispevki	566.348.200	98,5	–	–	583.071.086	98,9	–	103,0
2. Prihodki od naložb	111.771	0,0	–	–	99.035	0,0	–	88,6
3. Prihodki po mednarodnih sporazumih	2.968.969	0,5	–	–	801.013	0,1	–	27,0
4. Ostali prihodki	5.621.310	1,0	–	–	5.613.685	1,0	–	99,9
SKUPAJ PRIHODKI (1–4)	575.050.250	100,0	–	–	589.584.819	100,0	–	102,5

Vir: ZZZS, aplikacija SAP

2.3. Odpisani in odloženi prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje

Tabela 2.3.* Odpisani in odloženi prispevki v obdobju januar–december 2011 ter indeks glede na preteklo obdobje.

		1. Vloge						2. Znesek odpisanih prispevkov za OZZ	
		število nerešenih na dan 1.1.	št. vseh vloženih vlog v obdobju	št. vlog, rešenih v roku	št. vseh rešenih vlog	% rešenih vlog v roku	št. nerešenih vlog na zadnji dan obdobja	DURS - uradna dolžnost	realni odpis
Celje	realizacija	10	457	450	450	100	17	1.245.012	28.772
	indeks	63	209	200	200	100	170	151	114
Koper	realizacija	34	380	284	399	71	15	236.100	49.492
	indeks	62	130	444	127	348	44	50	145
Kranj	realizacija	44	294	203	293	69	45	123.598	39.628
	indeks	116	94	130	95	137	102	54	330
Krško	realizacija	8	112	105	105	100	15	228.129	18.007
	indeks	28	238	154	154	100	188	98	92
Ljubljana	realizacija	270	1589	940	1564	60	295	2.891.745	245.893
	indeks	166	262	599	313	191	109	96	150
Maribor	realizacija	48	521	404	542	75	27	814.234	54.001
	indeks	126	54	57	57	100	56	41	27
Murska Sobota	realizacija	29	229	219	234	94	24	270.114	31.726
	indeks	39	117	91	98	94	83	19	195
Nova Gorica	realizacija	29	174	160	170	94	33	166.406	23.972
	indeks	153	74	83	75	111	114	164	55
Novo mesto	realizacija	15	232	241	242	100	5	546.188	43.596
	indeks	94	180	190	186	102	33	310	336
Ravne na Koroškem	realizacija	5	195	190	190	100	10	542.612	29.355
	indeks	28	184	160	160	100	200	100	157
OE skupaj	realizacija	492	4183	3196	4189	76	486	7.064.138	564.442
	indeks	106	135	156	136	114	99	79	103
Direkcija	realizacija	22	96	107	114	94	4		4.243
	indeks	244	80	104	107	98	18		123
SKUPAJ	realizacija	514	4279	3303	4303	77	490	7.064.138	568.685
	indeks	108	133	153	135	113	96	79	103

Definicija: Število vseh vloženih vlog v obdobju – vložene vloge v opazovanem obdobju (npr. od 1. 1.–30. 6. ali 1. 1.–31. 12).

Število nerešenih vlog na zadnji dan opazovanega obdobja (npr. 30. 6. ali 31. 12.) – skupaj vse.

Indeks na preteklo obdobje je indeks I–VI tekočega leta na I–VI leta poprej ali I–XII tekočega leta na I–XII leta

poprej

Vir: Oddelek za prispevke na osnovi mesečno posredovanih podatkov območnih enot.

2.4. Izterjava neplačanih prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje

Tabela 2.4.* Insolventni postopki – vse terjatve ZZZS (prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje in ostalo).

Območna enota	Število odprtih postopkov 1. 1. 2011	Število začelih postopkov			Znesek vloženih terjatev za insolventne postopke (v evrih)			Število zaključenih postopkov			Znesek prejetih plačil iz zaključenih postopkov
		I–XII 10	I–XII 11	Indeks	I–XII 10	I–XII 11	Indeks	I–XII 10	I–XII 11	Indeks	
Celje	258	64	85	132,8	1.107.809	683.070	61,7	45	27	60,0	15.417
Koper	80	9	23	255,6	32.350	333.747	1031,7	0	0	#DEL/0!	297
Kranj	99	25	45	180,0	244.559	299.689	122,5	1	0	0,0	315
Krško	32	10	25	250,0	82.870	297.043	358,4	0	0	0,0	0
Ljubljana	210	153	257	168,0	3.312.725	3.087.240	93,2	73	83	113,7	3.425
Maribor	200	75	195	260,0	1.343.917	1.926.525	143,4	178	112	62,9	10.006
Murska Sobota	44	21	27	128,6	204.791	221.718	108,3	36	15	41,7	23.864
Nova Gorica	67	20	35	175,0	285.166	276.077	96,8	4	1	0,0	69.313
Novo mesto	30	17	35	205,9	87.819	464.590	529,0	9	7	77,8	2.366
Ravne na Koroškem	114	40	40	100,0	1.052.039	460.093	43,7	2	0	0,0	0
Skupaj	1134	434	767	176,7	7.754.045	8.049.792	103,8	348	245	70,4	125.002

Definicija: Število začelih in zaključenih postopkov obsega postopke, ki so bili v izbranem obdobju začeti (izstavljen zahtevek) oz. zaključeni.

Zajeti so vsi postopki, ki zajemajo prijavljene terjatve iz naslova neplačanih prispevkov in drugih terjatev ZZZS v insolventnih postopkih (stečajni postopki in prisilne poravnave).

V znesek vloženih terjatev se vštevja znesek, ki ga ZZZS terja.

Vir: Pravno kadrovske oddelke območnih enot v sodelovanju z oddelki za finance in računovodstvo (znesek prejetih plačil).

* Pojasnilo: Podatki za tabeli 2.3. in 2.4. se zbirajo dvakrat letno, in sicer za obdobje januar–junij in za obdobje januar–december. V tabelah so navedeni podatki za opazovano obdobje (januar–december 2011).

3. URESNIČEVANJE PRAVIC

3.1. Mreža javne zdravstvene službe (stanje na dan 31. 3. 2012)

ZZZS je imel na dan 31. 3. 2012 sklenjenih 1.783 pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev, od tega 224 z javnimi in 1.559 z zasebnimi izvajalci.

Vir: ZZZS, poročila vodij PAO.

Za izvedbo dogovorjenih programov je bilo v tem obdobju v pogodbe vkalkuliranih 40.946 delavcev iz ur, od tega 6.243 zdravnikov iz ur (1.252 splošnih zdravnikov iz ur, 139 ginekologov iz ur, 1.117 zobozdravnikov iz ur, 1.541 specialistov iz ur v specialistični ambulantni dejavnosti ter 2.194 zdravnikov iz ur v preostalih dejavnostih).

Vir: ZZZS, aplikacija spremljanje in sklepanje pogodb z izvajalci.

3.2. Izbira osebnega zdravnika

Tabela 3.2. Število opredeljenih oseb za izbranega aktivnega zdravnika na dan 28. 2. 2012.

Vrsta zdravnika	Število zdravnikov iz ur	Število opredeljenih zavarovanih oseb	Opredeljene zavarovane osebe na zdravnika	
			Število	Odstotek
Izbrani zdravnik	1.075,93	1.904.697	1.770	94,15
– šolski	242,07			
– splošni	833,86			
Izbrani ginekolog	138,69	680.915	4.910	75,66
Izbrani zobozdravnik	944,48	1.471.882	1.558	72,76
– za mladino*	293,55			
– za odrasle	650,93			

* vključeni tudi zobozdravniki ter opredeljene zavarovane osebe iz ambulant za študente

Tabela prikazuje podatke o opredeljenih zavarovanih osebah na aktivnega zdravnika/ginekologa/zobozdravnika.

Vir: ZZZS aplikacija IOZ, aplikacija spremljanje in sklepanje pogodb z izvajalci.

3.3. Partnersko dogovarjanje, javni razpisi in sklepanje pogodb

ZZZS je na osnovi določil Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2012 v časniku Dnevnik 3. 3. 2012 objavil Razpis programov zdravstvenih storitev. Razpis je potrdil Upravni odbor ZZZS na svoji 35. redni seji. Razpis je bil zaključen 20. 4. 2012.

V obdobju januar–marec 2012 so že potekala partnerska pogajanja za Aneks št.1 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2012. Ker se partnerji niso uskladili o vseh spornih vprašanjih, bo o njih morala odločati Vlada RS.

3.4. Izvajanje programov zdravstvenih storitev

Tabela 3.4.1. Plan in realizacija količine storitev po dejavnostih v Sloveniji v obdobju januar–marec 2012.

	PROGRAM	Enota	Plan storitev	Dejanska realizacija storitev	Indeks
1	osnovna dejavnost	točke	6.841.772	8.047.861	117,63
2	osnovna dejavnost	kol. za stor.	9.891.644	11.843.847	119,74
3	zobozdravstvena dejavnost	točke	12.235.817	13.883.794	113,47
4	nenujni reševalni prevozi	km in točke	10.524.591	13.071.250	124,20
5	specialistično ambulantna dejavnost	točke	15.233.085	16.660.465	109,37
6	magnetna resonanca-MR ¹	preiskave	16.626	17.446	104,93
7	računalniška tomografija-CT ⁷	preiskave	20.261	22.254	109,84
8	lekarniška dejavnost	točke	3.190.908	3.364.771	105,45
9	dejavnost socialnovarstvenih zavodov	zdr. nega	1.847.490	1.847.074	99,98
10	stacionarno zdraviško zdravljenje	NOD ¹	68.798	76.291	110,89
11	stacionarno zdraviško zdravljenje	točke	1.462.609	1.853.688	126,74
12	ambulantno zdraviško zdravljenje	točke	56.432	56.998	101,00
13	akutna bolnišnična obravnava ³	primeri	83.092	91.025	109,55
14	akutna bolnišnična obravnava ³	utež	121.731	132.555	108,89
15	neakutna bolnišnična obravnava	BOD ²	49.561	49.745	100,37
16	- podaljšano bolnišnično zdravljenje	BOD ²	13.709	14.944	109,01
17	- zdravstvena nega in paliativna oskrba	BOD ²	35.852	34.801	97,07
18	psihijatrija	primer	2.514	2.600	103,42
19	ostalo ⁴	primer	644	684	106,21
20	doječe matere in sobivanje staršev ob hospitaliziranem otroku ^{5,6}	NOD ¹	17.472	21.184	121,25
21	invalidna mladina	BOD ²	4.981	5.072	101,83
22	transplantacije	operacija	58	81	139,66

¹ NOD – nemedicinski oskrbni dan.

² BOD – bolnišnični oskrbni dan.

³ V akutno bolnišnično obravnavo so vključene tudi operacije na odprtem srcu.

⁴ Ostalo vključuje IRI, CZBO Šentvid pri Stični in spremljanje (40. člen Pravil OZZ).

⁵ Od 1. 7. 2007 dalje se doječe matere evidentirajo kot NOD.

⁶ V letu 2009 je dodano (od 1. 4. 2009 dalje) sobivanje staršev ob hospitaliziranem otroku in se evidentira kot NOD.

⁷ Od 1. 9. 2010 se plan in realizacija magnetne resonance – MR in računalniške tomografije – CT spremlja kot preiskave.

Vir: ZZS, aplikacija Spremljanje in sklepanje pogodb z izvajalci in aplikacija Stroški zdravstvenih storitev.

Tabela 3.4.2 Seznam najpogosteje opravljenih in obračunanih skupin primerljivih primerov (SPP) v bolnišnični dejavnosti v obdobju januar–marec 2012.

Zap. št.	Šifra	SPP	Utež	Število primerov	Število uteži
1	O60D	Vaginalni porod brez zapletenih diagnoz	0,91	3.440	3.130,40
2	N09Z	Konizacija in posegi na nožnici, materničnem vratu in zunanjem spolovilu	0,43	1.514	651,02
3	N07Z	Ostali posegi na maternici, jajčnikih in jajcevodih zaradi ne malignih tvorbo	0,65	1.455	945,75
4	I18Z	Posegi na kolenu	0,79	1.429	1.128,91
5	R63Z	Kemoterapija	0,21	1.360	285,60
6	G09Z	Posegi pri ingvinalni in femoralni kili Starost>0	0,74	1.191	881,34
7	F20Z	Ligacija in flebeksajreza (stripping) ven	0,71	1.090	773,90
8	H04B	Holecistektomija brez zaprtega CDE brez katastrofalnih ali resnih spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	1,23	1.048	1.289,04
9	O40Z	Splav z D&C, aspiracijska abrazija ali hysterotomija	0,37	1.001	370,37
10	F62B	Odpoved srca in šok brez katastrofalnih spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	1,19	988	1.175,72
11	E62A	Infekcije/vnetja dihal s katastrofalnimi spremljajočimi bolezenskimi stanji ali zapleti	2,61	957	2.497,77
12	N11B	Ostali posegi v operacijski dvorani na ženskem reprodukcijskem sistemu Starost<65 brez malignih obolenj brez spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	1,39	940	1.306,60
13	I68B	Nekirurška stanja vratu & hrbtenice brez postopkov za obvladovanje bolečine ali mielograma Starost<75 brez spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	0,59	936	552,24
14	D63B	Vnetje srednjega ušesa in vnetje zgornjih dihal brez spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	0,43	924	397,32
15	E62B	Infekcije/vnetja dihal z resnimi ali zmernimi spremljajočimi bolezenskimi stanji ali zapleti	1,48	917	1.357,16
16	Z64B	Ostali dejavniki, ki vplivajo na zdravstveno stanje Starost<80	0,56	889	497,84
17	D11Z	Tonzilektomija ali adenoidektomija	0,62	867	537,54
18	E70B	Lajajoč/ Oslovski kašelj in akutni bronhioolitis brez katastrofalnih ali resnih spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	0,79	789	623,31
19	F71B	Manj resna motnja ritma in motnja prevajanja brez katastrofalnih ali resnih spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	0,57	778	443,46
20	G66B	Bolečina v trebuhu ali mezenterijski adenitis brez spremljajočih bolezenskih stanj ali zapletov	0,35	736	257,60

Vir: ZZS, aplikaciji Spremljanje in sklepanje pogodb z izvajalci in Stroški zdravstvenih storitev.

3.5. Nadzor nad izvajanjem programov zdravstvenih storitev

Tabela 3.5. Plan in realizacija nadzorov po nadzornih skupinah v obdobju januar–marec 2012.

Nadzorna skupina	Planirano	Realizirano	Indeks	Izredni	Realizirani + izredni	Indeks vseh
SPP in NBO	75	10	13,33	0	10	13,33
Specialistika – I.	95	6	6,32	0	6	6,32
Specialistika – II.	55	5	9,09	0	5	9,09
Specialistika – zobozdravstvo	25	0	0,00	0	0	0,00
Oddelek za zdravila	21	0	0,00	0	0	0,00
Osnovno zdravstvo	110	11	10,00	0	11	10,00
Osnovno zobozdravstvo	89	0	0,00	0	0	0,00
Območni (administrativni) nadzori	290	31	10,69	1	32	11,03
Skupaj ZZZS	760	63	8,29	1	64	8,42

Finančno medicinski nadzori so nadzori, ki jih opravljajo specializirane nadzorne skupine zdravnikov, zobozdravnikov, farmacevtov in diplomiranih zdravstvenikov pri izvajalcih v različnih območnih enotah ZZZS.

Območni (administrativni) nadzori so nadzori, ki jih opravljajo drugi pooblaščen nadzorniki v matični območni enoti ZZZS, kjer so zaposleni.

Vir: Aplikacija Nadzori.

3.6. Odločanje o pravicah pri imenovanih zdravnikih in zdravstvenih komisijah ZZS

Tabela 3.6.* Odločbe imenovanih zdravnikov in zdravstvenih komisij ZZS ter pritožbe in tožbe zoper odločbe v obdobju januar–december 2011.

Imenovani zdravniki	Celje	Koper	Kranj	Krško	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Nova Gorica	Novo mesto	Ravne na Koroškem	SKUPAJ
1. a) Število vseh izdanih odločb in sklepov imenovanih zdravnikov	33.166	22.618	18.546	10.098	86.179	49.663	20.287	10.534	19.322	30.967	301.380
b) Število izdanih odločb in sklepov na imenovanega zdravnika	10.205	18.169	6.417	14.426	11.583	8.676	21.979	5.114	11.105	11.956	10.552
2. a) Število izdanih odločb o BS	27.815	18.647	14.726	8.498	71.369	41.915	17.584	8.424	17.160	26.741	252.879
b) % izdanih odločb o BS	83,9%	82,4%	79,4%	84,2%	82,8%	84,4%	86,7%	80,0%	88,8%	86,4%	83,9%
c) Število odobrenih predlogov za ZZ	1.100	83	401	1.451	115	3.205	44	464	256	1.511	8.630
d) % odločb o BS, izdanih po obravnavi v prisotnosti	4,0%	0,4%	2,7%	17,1%	0,2%	7,6%	0,3%	5,5%	1,5%	5,7%	3,4%
3. a) Število izdanih odločb o ZZ	4.089	2.841	3.138	1.073	10.892	6.189	2.042	1.619	1.741	3.188	36.812
b) % izdanih odločb o ZZ	12,3%	12,6%	16,9%	10,6%	12,6%	12,5%	10,1%	15,4%	9,0%	10,3%	12,2%
c) Število odobrenih predlogov za ZZ	2.596	2.123	2.248	749	7.137	4.394	1.616	1.164	975	2.157	25.159
d) % odobrenih predlogov ZZ glede na število obravnavanih ZZ	63,5%	74,7%	71,6%	69,8%	65,5%	71,0%	79,1%	71,9%	56,0%	67,7%	68,3%
4. a) Število obravnavanih pritožb zoper vse izdane akte IZ (II.st.)	811	529	848	175	3.241	1.157	359	294	506	650	8.570
b) % obravnavanih pritožb zoper vse izdane akte IZ (II.st.)	2,4%	2,3%	4,6%	1,7%	3,8%	2,3%	1,8%	2,8%	2,6%	2,1%	2,8%
c) Število obravnavanih pritožb zoper odločbe IZ o BS (II.st.)	518	380	690	106	2.175	604	303	173	309	407	5.665
d) % obravnavanih pritožb zoper odločbe IZ o BS (II.st.)	1,9%	2,0%	4,7%	1,2%	3,0%	1,4%	1,7%	2,1%	1,8%	1,5%	2,2%
e) Št. obravnavanih pritožb zoper odločbe IZ o ZZ (II.st.)	286	139	148	63	969	552	53	115	186	243	2.754
f) % obravnavanih pritožb zoper odločbe IZ o ZZ (II.st.)	7,0%	4,9%	4,7%	5,9%	8,9%	8,9%	2,6%	7,1%	10,7%	7,6%	7,5%
5. a) Število vseh spremenjenih aktov na zdravstveni komisiji (II. st.)	214	156	288	40	1.121	314	72	100	104	134	2.543
b) % vseh spremenjenih aktov na zdravstveni komisiji (II. st.)	26,4%	29,5%	34,0%	22,9%	34,6%	27,1%	20,1%	34,0%	20,6%	20,6%	29,7%
c) Število spremenjenih odločb o BS na ZK (II.st.)	180	135	271	21	864	177	59	79	75	101	1.962
d) % spremenjenih odločb o BS na ZK (II.st.)	34,7%	35,5%	39,3%	19,8%	39,7%	29,3%	19,5%	45,7%	24,3%	24,8%	34,6%
e) Število spremenjenih odločb o ZZ na ZK (II.st.)	32	18	13	17	228	137	13	17	27	33	535
f) % spremenjenih odločb o ZZ na ZK (II.st.)	11,2%	12,9%	8,8%	27,0%	23,5%	24,8%	24,5%	14,8%	14,5%	13,6%	19,4%

Zdravstvena komisija	Celje	Koper	Kranj	Krško	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Nova Gorica	Novo mesto	Ravne na Koroškem	Nerazvrščeni	ZK Ljubljana	ZK Maribor	SKUPAJ
6. Odločbe, izdane na zdravstveni komisiji (število SKUPAJ)	811	529	848	175	3.241	1.157	359	294	506	650	26	6.430	2.166	8.596
a) BS	518	380	690	106	2.175	604	303	173	309	407	13	4.364	1.314	5.678
% izdanih odločb o BS	63,9%	71,8%	81,4%	60,6%	67,1%	52,2%	84,4%	58,8%	61,1%	62,6%	50,0%	67,9%	60,7%	66,1%
b) ZZ	286	139	148	63	969	552	53	115	186	243	5	1.911	848	2.759
% izdanih odločb o ZZ	35,3%	26,3%	17,5%	36,0%	29,9%	47,7%	14,8%	39,1%	36,8%	37,4%	19,2%	29,7%	39,2%	32,1%
c) ostalo	7	10	10	6	97	1	3	6	11	0	8	155	4	159
% izdanih odločb (ostalo)	0,9%	1,9%	1,2%	3,4%	3,0%	0,1%	0,8%	2,0%	2,2%	0,0%	30,8%	2,4%	0,2%	1,8%
7. Število obravnav o BS v prisotnosti	29	43	100	7	302	112	30	18	36	57	0	535	199	734
8. % obravnav o BS v prisotnosti	5,60%	11,32%	14,49%	6,60%	13,89%	18,54%	9,90%	10,40%	11,65%	14,00%	0,00%	12,26%	15,14%	12,93%
9. število odobrenih ZZ	32	18	13	17	228	137	13	17	27	33	2	354	183	537
10. % odobrenih ZZ	11,19%	12,95%	8,78%	26,98%	23,53%	24,82%	24,53%	14,78%	14,52%	13,58%	40,00%	18,52%	21,58%	19,46%
11. a) Število vloženih tožb zoper izdane odločbe ZK	29	22	60	18	170	96	36	8	26	27				492
12. b) % vloženih tožb glede na vse izdane odločbe na ZK	3,58%	4,16%	7,08%	10,29%	5,25%	8,30%	10,03%	2,72%	5,14%	4,15%				5,72%

Definicije:

- 1a) Število vseh izdanih odločb in sklepov imenovanih zdravnikov (stalež, zdraviliško zdravljenje, ostalo) – NZKPL61.
- 1b) Upošteva se število redno zaposlenih zdravnikov iz ur + število ur pogodbenih zdravnikov.
- 2a) Zajema se vse izdane odločbe, ki se nanašajo na bolniški stalež (BS) – NZKPL61.
- 2b) % se izračunava kot razmerje med številom izdanih odločb o bolniškem staležu (BS) in številom vseh izdanih odločb in sklepov imenovanih zdravnikov (IZ) (2a/1a).
- 2c) Zajema se vse obravnave staleža, izvedene v prisotnosti – NZKPL61.
- 2d) % se izračunava kot razmerje med številom odločb o bolniškem staležu (BS), izdanih po obravnavi v prisotnosti in številom vseh izdanih odločb o bolniškem staležu (BS) (2c/2a).
- 3a) upoštevane so vse odločbe, izdane v zvezi z zdraviliškim zdravljenjem (ZZ) – NZKPL61.
- 3b) % se izračunava kot razmerje med številom izdanih odločb o zdraviliškem zdravljenju (ZZ) in številom vseh izdanih odločb in sklepov imenovanih zdravnikov (IZ) (3a/1a).
- 3c) Upošteva se skupno število vseh odobrenih predlogov za vse standarde skupaj (napotitve in podaljšanja) – NZKPL25.
- 3d) % se izračunava kot razmerje med številom odobrenih predlogov za zdraviliško zdravljenje (ZZ) in številom odločb, izdanih v zvezi z zdraviliškim zdravljenjem (ZZ) (3c/3a).
- 4a) Upoštevajo se vse pritožbe na odločitve imenovanih zdravnikov (ZZ), ki se obravnavajo na II. stopnji.
- 4b) % se izračunava kot razmerje med številom teh pritožb in številom vseh izdanih odločb in sklepov imenovanih zdravnikov (ZZ) (4a/1a).
- 4c do 4f) Navaja se število oz. delež pritožb zoper odločbe imenovanih zdravnikov (ZZ), ki se nanašajo na bolniški stalež (BS) oziroma zdraviliško zdravljenje (ZZ) (od vseh obravnavanih pritožb zoper odločbe imenovanih zdravnikov (ZZ)).

Vir:
aplikacija "odločanje IZ in ZK".

Pojasnilo: Podatki za tabelo 3.6. se zbirajo dvakrat letno, in sicer za obdobje januar–junij in za obdobje januar–december. Zato so v tabeli navedeni podatki za opazovano obdobje (januar–december 2011).

3.7. Predpisovanje in poraba zdravil

3.7.1. Obvladovanje stroškov za zdravila v obdobju januar–marec 2012.

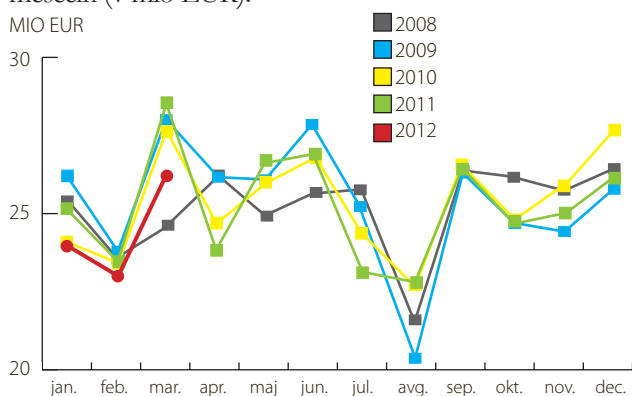
	Povprečni izdatki za zdravila v €		Število izdanih Rp na zavarovano osebo	Indeks izdatkov za zdravila (na preteklo obdobje)	
	na škatlo	na Rp		na škatlo	na recept
Celje	7,4	16,5	2,1	94,9	94,9
Koper	8,4	19,2	2,0	95,1	94,6
Kranj	8,2	11,3	3,2	98,7	57,6
Krško	7,0	15,8	2,3	98,3	98,5
Ljubljana	7,7	18,1	2,0	88,0	87,6
Maribor	6,9	15,8	2,3	95,3	96,1
Murska Sobota	6,8	16,2	2,5	97,2	98,0
Nova Gorica	7,7	18,3	1,9	96,2	96,0
Novo mesto	7,1	16,0	2,1	96,7	95,9
Ravne na Koroškem	7,8	17,1	2,0	96,6	96,2
Skupaj	7,5	16,3	2,2	93,6	88,0

Opomba: Pri podatkih opozarjamo na uvedbo krajevne pristojnosti s 1. 7. 2011

Vir: 1. Vsi podatki o receptih (Rp) (vrednost, število receptov in število škatel) so zajeti iz Baze receptov (izpisa NRPL–224 in 231).
2. Vir podatkov o zavarovanih osebah po območnih enotah je izpis ZBB na dan 31. 3. 2011 in 2012.

Skrbnik tabele je Področje za razvoj zdravstvenega zavarovanja.

Slika 3.7.2. Izdatki obveznega zdravstvenega zavarovanja za zdravila, izdana na recept v obdobju 2008–2012 po mesecih (v mio EUR).

Mesec	2008	2009	2010	2011	2012	Indeks 12/11
jan.	25,40	26,59	24,04	25,11	23,97	95,5
feb.	23,55	24,07	23,39	23,48	23,01	98,0
mar.	24,57	28,04	27,54	28,53	26,20	91,8
apr.	26,58	26,55	24,76	23,97		
maj	24,82	26,23	25,88	26,68		
jun.	25,18	27,58	26,52	26,98		
jul.	25,32	25,25	24,06	23,13		
avg.	21,21	20,77	22,42	22,75		
sep.	26,86	26,01	26,47	26,13		
okt.	26,61	24,68	24,89	24,44		
nov.	25,31	24,44	25,82	25,00		
dec.	26,65	25,45	27,03	25,76		
skupaj	302,06	305,67	302,82	301,99		

Vir: ZZZS, Baza receptov.

3.8. Predpisovanje in vrednost izdanih medicinskih pripomočkov

Tabela 3.8. Število izdanih naročilnic in vrednost izdanih, izposojenih in servisiranih medicinskih pripomočkov iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja v obdobju januar–marec 2012.

Skupina	Število izdanih naročilnic	Delež izdanih naročilnic	Vrednost medicinskih pripomočkov (v €)	Delež vrednosti	Povprečna vrednost na naročilnico
Proteze udov	120	0,07%	211.377	1,43%	1.761,48
Estetske proteze	1.507	0,84%	129.817	0,88%	86,14
Ortoze	2.700	1,51%	279.685	1,90%	103,59
Ortopedska obutev	1.171	0,65%	122.658	0,83%	104,75
Vozički in ostali pripomočki za gibanje, stojo in sedenje	2.458	1,37%	1.330.064	9,02%	541,12
Električni stimulatorji in ostali aparati	4.533	2,53%	555.693	3,77%	122,59
Sanitarni pripomočki	1.242	0,69%	78.512	0,53%	63,21
Blazine proti preležaninam	285	0,16%	75.919	0,52%	266,38
Kilni pasovi	1.340	0,75%	27.840	0,19%	20,78
Pripomočki pri umetno izpeljanem črevesju	3.664	2,05%	1.020.850	6,93%	278,62
Pripomočki pri težavah z odvajanjem seča	81.913	45,79%	3.593.363	24,38%	43,87
Pripomočki pri zdravljenju sladkorne bolezni	30.363	16,97%	4.799.102	32,56%	158,06
Kanile	2.412	1,35%	135.207	0,92%	56,06
Ostali tehnični pripomočki	538	0,30%	26.236	0,18%	48,77
Pripomočki za izboljšanje vida	31.417	17,56%	575.136	3,90%	18,31
Pripomočki za slepe	83	0,05%	12.258	0,08%	147,69
Slušni aparati	3.669	2,05%	1.023.902	6,95%	279,07
Obvezilni material	7.727	4,32%	280.978	1,91%	36,36
Raztopine	1.729	0,97%	15.657	0,11%	9,06
Servisiranje			286.592	1,94%	
Storitve			81.870	0,56%	
Strošek izposoje medicinskega pripomočka			76.153	0,52%	
SKUPAJ	178.871	100,00%	14.738.869	100,00%	82,40

Opomba: Podatki v tej tabeli so nastali stroški po posameznih skupinah medicinskih pripomočkov in skupaj za vse skupine, medtem ko so podatki v tabeli 4.1 Odhodki ZZZS, v točki 6. Zdravila in medicinski pripomočki, za medicinske pripomočke dejansko plačani stroški v obdobju (odhodki).

Vir: ZZZS, aplikacija Stroški.

3.9. Trendi na področju začasne zadržanosti z dela in nadzor bolniškega staleža

Tabela 3.9.1. Absentizem po razlogih začasne zadržanosti od dela v Sloveniji v obdobju januar–marec 2012 v primerjavi z enakim obdobjem leta poprej.

	Razlogi zadržanosti	Primeri		Dnevi		Povprečna dolžina trajanja		% bolniškega staleža	
		I–III 2011	I–III 2012	I–III 2011	I–III 2012	I–III 2011	I–III 2012	I–III 2011	I–III 2012
absentizem v breme delodajalca	poškodba na delu	4.943	4.760	91.728	87.690	1,9	18,4		
	poklicne bolezni	10	11	88	66	8,8	6,0		
	bolezni in poškodbe izven dela	190.626	179.916	1.515.608	1.415.763	8,0	7,9		
	poškodbe po tretji osebi	0	0	0	0	0,0	0,0		
	(1) Skupaj	195.579	184.687	1.607.424	1.503.519	6,7	8,1	2,64	2,46
absentizem v breme ZZS	poškodba na delu	1.642	1.501	93.846	88.188	57,2	58,8		
	poklicne bolezni	2	0	22	73	11,0	0,0		
	bolezni in poškodbe izven dela	14.690	14.433	957.737	990.764	65,2	68,6		
	nega	54.907	55.048	203.065	194.932	3,7	3,5		
	transplantacije, izolacije, spremstvo	14.711	15.742	15.780	16.230	1,1	1,0		
	poškodbe po tretji osebi	1.029	836	39.293	36.961	38,2	44,2		
	usposabljanje otroka za rehabilitacijo	12	15	109	200	9,1	13,3		
	poškodbe po 18. členu	4	2	179	67	44,8	33,5		
	(2) Skupaj	86.997	87.577	1.310.031	1.327.415	15,1	15,2	2,15	2,17
	1+2 SKUPAJ	282.576	272.264	2.917.455	2.830.934	8,9	10,4	4,79	4,63

Vir: ZZS, Baza podatkov o bolniškem staležu.

Tabela 3.9.2. Izbrani pokazatelji absentizma v breme ZZS v obdobju januar–marec 2012 v primerjavi z enakim obdobjem leta poprej.

Območje	Število primerov na 100 aktivnih zavarovancev			Število izgubljenih delovnih dni na aktivnega zavarovanca			Povprečna dolžina trajanja zadržanosti od dela			% izgubljenih delovnih dni		
	I–III 2011	I–III 2012	Indeks	I–III 2011	I–III 2012	Indeks	I–III 2011	I–III 2012	Indeks	I–III 2011	I–III 2012	Indeks
Celje	8,5	9,5	111,8	1,63	1,76	108,3	19,1	18,5	96,9	2,17	2,41	111,1
Koper	12,9	12,1	93,9	1,76	1,57	89,3	13,7	13,0	95,1	2,30	2,24	97,4
Kranj	9,2	9,1	98,4	1,12	1,01	90,9	12,1	11,2	92,3	1,47	1,35	91,8
Krško	10,6	12,4	117,5	1,67	2,06	123,0	15,8	16,5	104,7	2,23	3,05	136,8
Ljubljana	12,2	12,8	104,8	1,56	1,73	111,4	12,7	13,5	106,3	2,02	2,05	101,5
Maribor	8,9	9,9	111,7	1,85	1,96	105,8	20,9	19,8	94,7	2,45	2,63	107,3
Murska Sobota	7,7	5,9	76,9	2,21	1,64	74,1	28,6	27,6	96,4	3,04	2,5	82,2
Nova Gorica	18,9	16,8	88,6	1,56	1,43	91,6	8,3	8,5	103,3	2,05	2,01	98,0
Novo mesto	10,5	8,5	81,3	1,63	1,32	80,8	15,5	15,4	99,3	2,18	1,9	87,2
Ravne na Koroškem	6,5	6,4	97,8	1,76	1,72	97,6	27,1	27,0	99,7	2,35	2,42	103,0
Slovenija	10,8	11,0	101,5	1,63	1,67	102,2	15,1	15,2	100,7	2,15	2,17	100,9

Definicija: Evidentirajo se vsi razlogi začasne odsotnosti z dela (bolezni, poškodba, nega, spremstvo ...), za katere nadomestilo plače zavarovancem izplačuje ZZS. Zaposleni pri pravnih osebah, zaposleni pri zasebnikih in osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, stanje na dan 31. 3. 2011 in 2012.

Vir: Baza podatkov o bolniškem staležu, baza podatkov zavarovanih oseb.

Tabela 3.9.3.* Izvajanje laičnega nadzora bolniškega staleža (BS) za obdobje januar–december 2011 v primerjavi z letom poprej.

	OE CE	OE KP	OE KR	OE KK	OE LJ	OE MB	OE MS	OE NG	OE NM	OE RV	SKUPAJ
1. Število laičnih nadzorov bolniškega staleža	270	181	161	164	253	306	264	126	243	198	2.166
2. Število ugotovljenih kršitev bolniškega staleža po ugotovitvah laičnega nadzornika	27	4	13	4	31	36	18	1	32	26	192
3. Število ugotovljenih kršitev bolniškega staleža po ugotovitvah IZ	7	2	10	1	20	36	18	1	14	7	116
4. % ugotovljenih kršitev bolniškega staleža (na ugotovitve laičnega nadzornika)	10,0%	2,2%	8,1%	2,4%	12,3%	11,8%	6,8%	0,8%	13,2%	13,1%	8,9%
5. % ugotovljenih kršitev bolniškega staleža (na ugotovitve IZ)	2,6%	1,1%	6,2%	0,6%	7,9%	11,8%	6,8%	0,8%	5,8%	3,5%	5,4%
6. Število staležnikov nad 1 letom (na 30. 6. 2011)	270	240	150	108	1055	498	367	111	132	271	3.202
7. Indeks števila staležnikov nad 1 letom glede na 31. 12. 2010	101,9	76,9	98,0	88,5	98,0	103,1	104,0	91,0	74,2	115,3	97,0
8. Število staležnikov nad 3 leti (na 30. 6. 2011)	13	24	8	7	75	34	43	4	6	16	230
9. Indeks števila staležnikov nad 3 leta glede na 31. 12. 2010	86,7	88,9	72,7	100,0	72,8	89,5	138,7	36,4	60,0	200,0	88,1
10. Število staležnikov nad 5 let (na 30. 6. 2011)	0	4	0	0	13	3	3	0	1	1	25
11. Indeks števila staležnikov nad 5 let glede na 31. 12. 2010	0,0	100,0	0,0	0,0	65,0	75,0	150,0	0,0	0,0	0,0	78,1

Definicije: 1. Število laičnih nadzorov bolniškega staleža (BS), ki jih opravi laični nadzornik Direkcije oz. pooblaščenec OE.

2. Število kršitev, ki jih ob izvajanju nadzora ugotovi laični nadzornik.

3. Število ugotovljenih kršitev bolniškega staleža po ugotovitvah imenovanega zdravnika (IZ) (beležijo v oddelku nadzornih zdravnikov po območnih enotah) po tem, ko analizira ugotovitve laičnega nadzornika.

4. in 5. % ugotovljenih kršitev bolniškega staleža predstavlja razmerje med številom ugotovljenih kršitev bolniškega staleža s strani laičnega nadzornika oz. imenovanega zdravnika (IZ) (točki 2 oz. 3) in številom opravljenih laičnih nadzorov x 100.

Vir:

aplikacija "odločanje IZ in ZK" – mesečna poročila o dolgotrajnih staležnikih.

*Pojasnilo: Podatki za tabelo 3.9.3. se zbirajo dvakrat letno, in sicer za obdobje januar–junij in za obdobje januar–december. V tabeli so navedeni podatki za opazovano obdobje (januar–december 2011).

4. FINANČNI ODHODKI

4.1. Odhodki ZZZS

Tabela 4.1. Bilanca odhodkov ZZZS v obdobju januar–marec 2012.

v evrih

	Realizacija		FINANČNI NAČRT		Realizacija		Indeks	
	I-III 2011	Struktura	2012	Struktura	I-III 2012	Struktura	12/FN 12	12/11
	1		2		3		4=3/2	5=3/1
1. Osnovno zdravstveno varstvo	101.210.005	16,6	–	–	103.912.842	16,6	–	102,7
- osnovna zdravstvena dejavnost	74.856.751	12,3	–	–	75.807.162	12,1	–	101,3
- zobna nega in protetika	22.394.085	3,7	–	–	23.856.225	3,8	–	106,5
- reševalni prevozi	3.959.169	0,6	–	–	4.249.455	0,7	–	107,3
2. Spec. ambul. in boln. zdravljenje	299.490.888	49,1	–	–	303.506.412	48,6	–	101,3
- spec. ambulantna dejavnost	77.189.960	12,7	–	–	83.875.824	13,4	–	108,7
- spec. bolnišnična dejavnost	222.300.928	36,5	–	–	219.630.588	35,2	–	98,8
3. Zdraviliško zdravljenje	2.581.641	0,4	–	–	2.559.463	0,4	–	99,1
4. Dejavnost socialnih zavodov	31.170.199	5,1	–	–	32.200.416	5,2	–	103,3
5. Odhodki za ostale neprofitne ustanove	76.769	0,0	–	–	4.778	0,0	–	6,2
SKUPAJ (1-5)	434.529.502	71,3	–	–	442.183.911	70,8	–	101,8
6. Zdravila in medicinski pripomočki	99.532.548	16,3	–	–	96.134.487	15,4	–	96,6
- za zdravila	79.530.541	13,0	–	–	76.730.019	12,3	–	96,5
- za medicinske pripomočke	13.905.803	2,3	–	–	15.255.694	2,4	–	109,7
- za preskrbo s krvjo, cepiva in sanit.mater.	6.096.204	1,0	–	–	4.148.774	0,7	–	68,1
7. Zdravljenje v tujini - napotitve	205.440	0,0	–	–	808.148	0,1	–	393,4
8. Mednarodno zavarovanje	3.273.112	0,5	–	–	4.208.498	0,7	–	128,6
- Slovenski zavarovanci	270.469	0,0	–	–	726.163	0,1	–	268,5
- Tuji zavarovanci	3.002.643	0,5	–	–	3.482.335	0,6	–	116,0
9. Drugi odhodki skupaj:	62.458.498	10,2	–	–	68.050.522	10,9	–	109,0
- za nadomestila odsotnosti	59.146.586	9,7	–	–	64.920.235	10,4	–	109,8
- za pogrebne, posmrtnine	2.572.805	0,4	–	–	2.549.711	0,4	–	99,1
- za potne stroške, dnevnice, prevoze	522.325	0,1	–	–	580.576	0,1	–	111,2
- za povračila zav. – soc. ogroženi	216.782		–	–	0	0,0	–	
10. Odhodki za delo ZZZS skupaj:	9.719.012	1,6	–	–	12.909.756	2,1	–	132,8
- plače in drugi izdatki zaposlenim	5.343.741	0,9	–	–	5.384.360	0,9	–	100,8
- prispevki delodajalca	882.843	0,1	–	–	892.021	0,1	–	101,0
- materialni izdatki službe	2.983.058	0,5	–	–	4.547.163	0,7	–	152,4
- investicijski odhodki	509.370	0,1	–	–	2.086.212	0,3	–	409,6
11. Obresti od zadolževanja	8.659	0,0	–	–	35.590	0,0	–	0,0
SKUPAJ ODHODKI (1-11)	609.726.771	100,0	–	–	624.330.912	100,0	–	102,4
RAZLIKA MED PRIHODKI IN ODHODKI	-34.676.523		–	–	-34.746.094		–	
B. IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	0		–	–	0		–	
C. RAČUN FINANCIRANJA	18.700.000		–	–	17.000.000		–	
POSLOVNI REZULTAT	-15.976.523		–	–	-17.746.094		–	

Vir: ZZZS, aplikacija SAP.

5. NOVI PREDPISI IN SKLEPI

5.1. Novi predpisi s področja obveznega zdravstvenega zavarovanja v obdobju januar–marec 2012

Zakonodaja in podzakonski akti, ki se nanašajo na delovno področje ZZSZ:

- Sklep o dopolnitvah Sklepa o določitvi socialnovarstvenih in zdravstvenih zavodov ter delovnih mest, za katera se izplačuje dodatek po 11. točki 39. člena KPJS; (Uradni list RS, št. 3/2012; datum objave: 13. 1. 2012; velja od: 14. 1. 2012)
- Odredba o določitvi enotnih metodoloških načel, enotnih standardov in standardnih postopkov za zagotovitev enotnosti sistema vodenja zbirke podatkov s področja zdravstvenega varstva; (Uradni list RS, št. 4/2012; datum objave: 20. 1. 2012; velja od: 21. 1. 2012; uporaba od 1.1. 2013)
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o zaračunavanju stroškov pri izvrševanju pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki (Uradni list RS, št. 5/2012 z dne 23. 1. 2012); (Uradni list RS, št. 5/2012; datum objave: 23. 1. 2012; velja od: 7. 2. 2012)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini; (Uradni list RS, št. 6/2012; datum objave: 27. 1. 2012; velja od: 11. 2. 2012)
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o upravnem nadzoru v zdravstvu; (Uradni list RS, št. 6/2012; datum objave: 27. 1. 2012; velja od: 11. 2. 2012)

Pravni akti ZZSZ:

- Sklep o rokih plačila avansov v letu 2012; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 10. 1. 2012)
- Pravilnik o nadzorih; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 31. 1. 2012)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 19. 3. 2012)
- Sklep o načrtovanju, beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev (neuradno prečiščeno besedilo); (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 27. 2. 2012)
- Navodilo za zajem in posredovanje podatkov o predpisanih in izdanih MTP v on-line sistem; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 20. 3. 2012)
- Navodilo za izvajalce ob prenovi sistema kartice zdravstvenega zavarovanja z uvajanjem neposrednega (on-line) dostopa do podatkov zdravstvenega zavarovanja: verzija 10; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 26. 3. 2012)

Okrožnice in navodila ZZSZ:

- Okrožnica MTP št. 32 - Spremembe in dopolnitve šifranta in medicinskih kriterijev ter cenovnih standardov medicinsko-tehničnih pripomočkov; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 3. 1. 2012)
- Okrožnica ZAE 1/12: Preklic Okrožnice ZAE 21/11 v delu, ki govori o spremenjenem načinu beleženja zdravil za nadomestno zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog ter navajanje novih navodil; Spremenjena definicija števila primerov za dejavnost 201; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 9. 1. 2012)
- Okrožnica ZAE 21/11: Spremembe, ki jih uvaja Aneks št. 3 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2011; Spremenjen način beleženja zdravil za nadomestno zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog; Sklep o spremembi Sklepa o določitvi odstotkov vrednosti zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo v obveznem zdravstvenem zavarovanju; Dopolnitev Okrožnice ZAE 20/11 v delu, ki govori o proktoloških ambulantnih posegih;

(ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 9. 1. 2012)

- Okrožnica ZAE 18/11: Uvedba nove šifre 0408 aplikacija dragih bolnišničnih zdravil – 'kalo'; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 16. 1. 2012)
- Okrožnica ZAE 2/12: Uvedba šifer 0278 – aplikacija dragih bolnišničnih zdravil in 0408 - aplikacija dragih bolnišničnih zdravil – 'kalo' v dejavnost 201 124; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 16. 1. 2012)
- Okrožnica ZAE 4/11: Uvedba novega RIP DBZ v dejavnosti 201 in 202; Uvedba nove šifre 0278 – aplikacija dragih bolnišničnih zdravil; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 24. 1. 2012)
- Okrožnica ZAE 3/12: Spremembe, ki jih uvaja Splošni dogovor za pogodbeno leto 2012; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 6. 2. 2012)
- Pravilnik o uporabi konferenčnih prostorov in opreme; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 9. 2. 2012)
- Navodilo št. 26 za evidentiranje in obračunavanje zdravstvenih storitev; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 13. 2. 2012)
- Okrožnica ZAE 11/11: Spremembe, ki jih uvaja Aneks št. 1 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2011; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 15. 2. 2012)
- Okrožnica ZAE 4/12: Nedelovanje sistema neposrednega (on-line) dostopa do podatkov; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 15. 2. 2012)
- Okrožnica ZAE 6/12: Dopolnitev definicije K0004 in zdravstveno vzgojnih delavnic ter definicij ginekoloških storitev na primarni ravni; Črtanje storitve iz Zelene knjige 94711 – celotna ročna masaža; Nova šifra podlage zavarovanja 117; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 7. 3. 2012)
- Okrožnica MTP št. 33 - Predpisovanje in izdaja medicinsko-tehničnega pripomočka s šifro 1943 –zatemnitev stekla; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 15. 3. 2012)
- Okrožnica ZAE 7/12: Pojasnila k obračunavanju lekarniških storitev, spremembe pri označevanju izdaje zdravil z najvišjo priznano vrednostjo, obvezno posredovanje številke receptnega obrazca ter navajanje številke lekarne; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 21. 3. 2012)
- Okrožnica MTP št. 34 - Predpisovanje in izdaja plenic; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 26. 3. 2012)
- Okrožnica ZAE 8/12: Novosti na področju mednarodnega zdravstvenega zavarovanja; Pojasnilo k dopolnitvam definicij ginekoloških storitev iz Okrožnice ZAE 6/12; (ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, datum objave: 26. 3. 2012)

Vir: ZZSZ LN aplikacija E-gradiva, <http://www.zzzs.si/egradiva>, Uradni list RS.

5.2. Sklepi s sej Upravnega odbora in Skupščine ZZZS v obdobju januar–marec 2012

Najpomembnejši sklepi s sej Skupščine ZZZS

V navedenem obdobju je Skupščina ZZZS zasedala na 1 seji, na kateri je sprejela sklep:

- Na 3. izredni seji Skupščine z dne 26. 3. 2012:
  - Podaljšanje začasnega financiranja dejavnosti ZZZS v letu 2012.

Najpomembnejši sklepi s sej Upravnega odbora ZZZS

V navedenem obdobju je Upravni odbor zasedal na 3 rednih sejah, na katerih je sprejel naslednje najpomembnejše sklepe:

- Na 34. redni seji z dne 20.2.2012:
  - UO se seznani s preliminarnim poročilom o finančnem poslovanju ZZZS v letu 2011 in v prvih dveh mesecih leta 2012 s projekcijo prihodkov in odhodkov v letu 2012 in 2013,

- UO se seznani s Poslovnim planom ZZZS za leto 2012,
- Popis premoženja ZZZS po stanju na dan 31. 12. 2011 – zbirno popisno poročilo,
- UO se seznani z rezultati nacionalnega razpisa za izbor najugodnejših ponudnikov za izvedbo izbranih zdravstvenih programov za leto 2012;
- Na 35. redni seji z dne 28.2.2012:
  - Predlog Poslovnega poročila ZZZS za leto 2011,
  - Sklep o potrditvi zaključnega računa za leto 2011,
  - Sklep o podaljšanju začasnega financiranja dejavnosti ZZZS,
  - Sklep o objavi razpisa programov zdravstvenih storitev za leto 2012;
- Na 36. redni seji z dne 7.3.2012:
  - Predlog Pravil o spremembah in dopolnitvah Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja.